

تاریخ فلسفه غرب ۶

عصر ایدئالیسم آلمانی

مجموعه فلسفه غرب | ۶۴ |

www.ketab.ir

انتشارات حکمت

عنوان: عصر ایدئالیسم آلمانی (تاریخ فلسفه غرب ۶)
ویراستاران: رابرت سالمن و کتلین ماری هیگینز؛ مترجم: سیدمسعود حسینی
مشخصات ظاهری: ۶۱۲ صفحه

مشخصات نشر: تهران، حکمت، ۱۳۹۵
شابک: (دوره): 978-964-244-080-1، (ج ۶): 978-964-244-157-0
فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

عنوان اصلی: The Age of German Idealism

موضوع: فلسفه آلمانی -- قرن ۱۸ م.، Philosophy, German -- 18th century

موضوع: فلسفه آلمانی -- قرن ۱۹ م.، Philosophy, German -- 19th century

موضوع: ایده‌آلیسم -- تاریخ -- قرن ۱۸ م.، Idealism -- History -- 18th century

موضوع: ایده‌آلیسم -- تاریخ -- قرن ۱۷ م.، Idealism -- History -- 17th century

شناسه افزوده: سالمن، رابرت سی.، ۱۹۴۲- م.، ویراستار. Solomon, Robert C.

شناسه افزوده: هیگینز، کتلین ماری، ویراستار. Higgins, Kathleen Marie

شناسه افزوده: حکمت، توشمانلویی، سیدمسعود، ۱۳۶۶-، مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵/۴۶ B۲۶۱۵

رده‌بندی دیویی: ۹۴۳/۴۱

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۱۳۸۵۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Routledge History of Philosophy, Volume VI:

The Age of German Idealism,

Edited by Robert C. Solomon & Kathleen Marie Higgins,

Routledge, 1993.

Routledge

Taylor & Francis Group

✉ info@hekmat-ins.com • 📷 📍 hekmatpub • ☎ 09394402251

نشانی دفتر و فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، ابتدای ابوریحان، شماره ۹۴
کدپستی: ۱۳۱۵۶۹۴۱۶۵ • تلفن: ۶۶۴۶۱۳۹۲ | ۶۶۴۱۵۸۷۹ • شماره: ۶۶۴۰۶۵۰۵

🌐 www.hekmat-ins.com

© (کلیه حقوق محفوظ و مرسوم انتشارات حکمت است) تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه (از قبیل چاپ، فتوکپی، الکترونیکی، صوت و تصویر) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

ویراستاران:	رابرت سی. سالمن و کتیلین ماری هیگینز
مترجم:	سیدمسعود حسینی
ویراستار ترجمه فارسی:	محمد مهدی اردبیلی
طراح جلد:	حسن کریم زاده
نوبت چاپ:	سوم/۱۴۰۱ شمسی/۱۴۴۴ قمری
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۴-۱۵۷-۰
حروفچینی و صفحه آرایی:	مؤسسه فرهنگی هنری حکمت
چاپ و صحافی:	شرکت چاپ و نشر کیمیای حضور

۳۵۰۰۰۰ تومان

فهرست

۹	یادداشت مترجم
۱۳	مقدمه سرویراستاران
۱۷	معرفی نویسندگان
۱۹	گاه‌شماری
۳۳	پیش‌گفتار / رابرت سی. سالمن / کتلین ام. هیگینز
۳۹	۱. از لایب‌نیتس تا کانت / لونیس وایت‌بک
۸۵	۲. انقلاب کوپرنیکی کانت / دنیل بونواک
۱۲۱	۳. فلسفه اخلاق و فلسفه سیاسی کانت / دان بکر
۱۶۵	۴. کانت: نقد قوه حکم / پاتریک گاردینر
۲۱۳	۵. فیشته و شلینگ: دوره‌ینا / دنیل بریزیل
۲۶۷	۶. پدیدارشناسی روح هگل / رابرت سی. سالمن
۳۱۳	۷. منطق و فلسفه ذهن هگل / ویلم دوریس
۳۶۳	۸. هگل، روح، و سیاست / لنوراج
۴۱۱	۹. هگلی‌های جوان، فویرباخ، و مارکس / رابرت نولا
۴۶۳	۱۰. آرتور شوپنهاور / کتلین ام. هیگینز
۵۰۵	۱۱. یاس نظری کی‌یرگگور / جودیت باتلر
۵۴۷	شرح اصطلاحات
۵۵۷	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۵۷۷	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۵۹۹	نمایه

مقدمهٔ سرویراستاران

تاریخ فلسفه چنان‌که از نامش برمی‌آید، نشان‌دهندهٔ پیوند دو رشتهٔ بسیار متفاوت است که هر کدام‌شان قیودی جلی را بر دیگری بار می‌کنند. تاریخ فلسفه در مقام فعالیتی در حوزهٔ تاریخ اندیشه‌ها، نیازمند این است که فرد به «تصویری از دوران» دست یابد، یعنی به فهم جامعی دربارهٔ نحوهٔ نگرش متفکران دوران به مسائلی که در صدد حل‌شان بودند، چارچوب‌های مفهومی‌ای که در آنها به این مسائل می‌پرداختند، پیش‌فرض‌ها و اهداف ایشان، نکاتی که از آنها غفلت ورزیده‌اند و لغزش‌هایشان. اما در مقام فعالیتی در حوزهٔ فلسفه، بسی بیش از وظیفهٔ توصیف‌گری بر عهده داریم. کوشش‌های ما دارای جنبهٔ نقادانهٔ سرنوشت‌سازی هستند: ما به‌همان اندازه که به شکل‌گیری یک استدلال توجه داریم، در پی میزان اتقان آن نیز هستیم، و به‌همان اندازه که به تبعات آن استدلال بر مسائلی که هنوز دغدغهٔ آنها را داریم، توجه نشان می‌دهیم، جویای تأثیرات احتمالی آن بر تطور فکر فلسفی نیز هستیم.

بنابراین، لازم است که نویسندگان تاریخ فلسفه به توازنی ظریف دست یابند. ما آثار تاریخ فلسفه را با بهره‌مندی کامل از وقوف بعد از وقوع می‌خوانیم. می‌توانیم دریابیم که چرا مساهمت‌های جزئی، جزئی ماندند و نظام‌های بزرگ کجا از پا درآمدند: گاه بر اثر فشارهای درونی، گاه به‌دلیل شکست در غلبه بر مانعی برطرف‌نشده، گاه به‌جهت تحولات شگرف تکنولوژیک یا جامعه‌شناختی و غالباً تنها به سبب دگرگونی در مُد یا علائق فکری. با این همه، ما به‌جهت دغدغهٔ فلسفی مُدامی که نسبت به بسیاری از همین مسائل داریم، نمی‌توانیم بی‌غرضانه به این کارها بنگریم. می‌خواهیم بدانیم از این شکست‌های کوچک یا باشکوه چه درس‌هایی باید بیاموزیم. بارها می‌شود که می‌خواهیم از وجود مناسبتی معاصر

در نظریه‌ای مغفول دفاع کنیم، یا این امر را مد نظر قرار دهیم که آیا «شکست باشکوه» واقعاً یک شکست بوده است یا آنکه ایده‌ای فراتر از زمانه و شاید حتی فراتر از پدیدآورنده‌اش در میان بوده است.

بنابراین، ما — بسیار شبیه به «مترجم ریشه‌ای»^۱ افسانه‌ای که فیلسوفان امروزی را سخت شیفته خود کرده — می‌کوشیم تا افکار هر نویسنده را هم از منظر او و هم از منظر فرهنگ زمانه‌اش، و در عین حال، از منظر خود و فرهنگ خودمان بفهمیم. این کار می‌تواند وظیفه دشواری باشد. بسیاری اوقات به جهت شدت علائق فلسفی‌مان، در پیگیری وظیفه تاریخی ناکام می‌مانیم یا به دلیل غرق شدن در رسالت تاریخی، از علائق فلسفی‌مان باز می‌مانیم. اما ماهیت فلسفه به گونه‌ای است که ناگزیر باید بر هر دو فن مسلط باشیم. زیرا یادگیری تاریخ فلسفه تنها یک سرگرمی چالش برانگیز نیست، بلکه عنصری ضروری در یادگیری ماهیت فلسفه — و در فهم این امر که فلسفه چگونه پیوندی تنگاتنگ با تاریخ و علم دارد و در عین حال، از آن دو متمایز است — به شمار می‌رود.

این تاریخ فلسفه بررسی وقایع نگارانه‌ای را از تاریخ فلسفه غرب از آغاز تا عصر حاضر به دست می‌دهد. هدف از نگارش مجموعه این است که همه جریان‌های مهم فلسفی به دقت مورد بحث قرار گیرند و در عین حال، بیشتر به افرادی پرداخته شده است که، به اجماع همگان، فیلسوفان بزرگ به شمار می‌آیند. اما چهره‌های کوچک‌تر نیز از قلم نیفتاده‌اند و امیدواریم که خواننده بتواند در این تاریخ ده جلدی، دست‌کم اطلاعاتی پایه‌ای را درباره هر فیلسوف مهم گذشته و حال بیابد.

تفکر فلسفی جدا از دیگر فعالیت‌های انسانی رخ نمی‌دهد. در این تاریخ کوشیده‌ایم فیلسوفان در بستر فرهنگی و، به‌ویژه، علمی روزگارشان قرار گیرند. در واقع، برخی از فیلسوفان فلسفه را صرفاً فرع بر علوم طبیعی می‌دانند؛ اما حتی اگر این دیدگاه را نپذیریم، باز هم به سختی می‌توان تأثیر عظیم علوم را بر آنچه امروزه فلسفه به شمار می‌رود، انکار کرد، و مهم این است که این تأثیر را به روشنی باز نمایانیم. البته هدف ما در این مجلدات تنها این نبوده است که فهرستی از عوامل تأثیرگذار بر تفکر فلسفی را ثبت کنیم. فلسفه رشته‌ای با معیارهای خاص خود برای مباحثه و استدلال است و دغدغه اصلی این تاریخ فلسفه هم مطرح کردن شیوه‌هایی است که استدلال‌ها از طریق آنها شرح و بسط می‌یابند.

۱. درباره ترجمه ریشه‌ای، نگاه کنید به بخش «تعبیر و ترجمه» از فصل اول مجلد دوم.

در سخن گفتن از «آنچه امروزه فلسفه به‌شمار می‌رود»، چه‌بسا چنین القا کرده باشیم که اکنون، دیدگاه واحدی دربارهٔ چستی فلسفه وجود دارد. بی‌گمان این‌گونه نیست، بلکه بر عکس، در میان کسانی که خود را فیلسوف می‌نامند، اختلاف نظرهایی جدی دربارهٔ ماهیت فلسفه وجود دارد. این اختلافات در حال حاضر، در دو مکتب فکری اصلی که معمولاً با عناوین فلسفه «تحلیلی» و فلسفه «قاره‌ای» توصیف می‌شوند، بازتاب یافته‌اند. نیت ما سروراستاران مجموعهٔ تاریخ فلسفه آن نیست که در این نزاع، جانب یکی را بگیریم، بلکه موضع ما موضع تساهل است و امیدواریم این مجلدات در شکل‌گیری فهمی از این امر که چگونه فیلسوفان به مواضع کنونی‌شان رسیده‌اند، نقشی ایفا کند.

یک توضیح پایانی. مدت‌هاست که فلسفه رشته‌ای کاملاً فنی با واژگان تخصصی ویژه خویش بوده است. قصد بر این است که مخاطب مجموعهٔ تاریخ فلسفه نه فقط متخصصان بلکه خوانندگان عمومی نیز باشند. به این منظور، ما کوشیده‌ایم اطمینان حاصل کنیم که هر یک از فصول به‌شده‌ای قابل فهم نوشته شده است؛ و چون گریزی از اصطلاحات فنی نیست، واژه‌نامه‌ای تخصصی برای هر مجلد تنظیم گشته است. امیدواریم که از این رهگذر، این مجموعه در شکل‌گیری فهم قسودتری از فلسفه، حوزه‌ای که برای همهٔ اهل فکر دارای اهمیت والایی است، سهیم باشد.

جی. اچ. آر. پارکینسون

اس. جی. شانکر